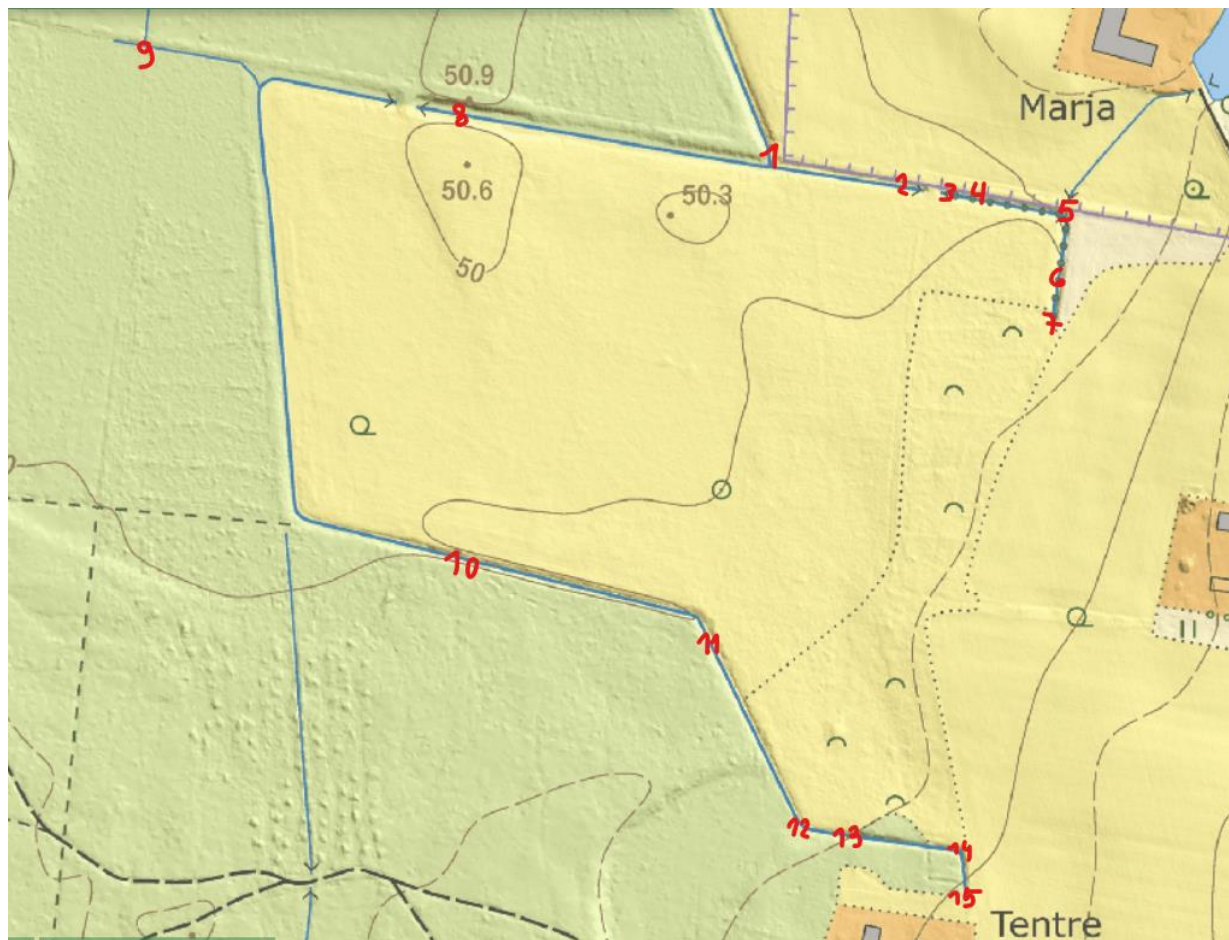

Piigandi oja (VEE1022400) ülemjooksu vaatlus

Vaatluse aeg 16.08.25. Vaatleja Marko Vainu

1. Lai, seisva veega väli. Voolu polnud näha üheski suunas:

2. Vesi tundus kraavis seisvat. Truubi otsa polnud näha, aga lomp oli sügav, mistõttu ilmselt see seal oli.

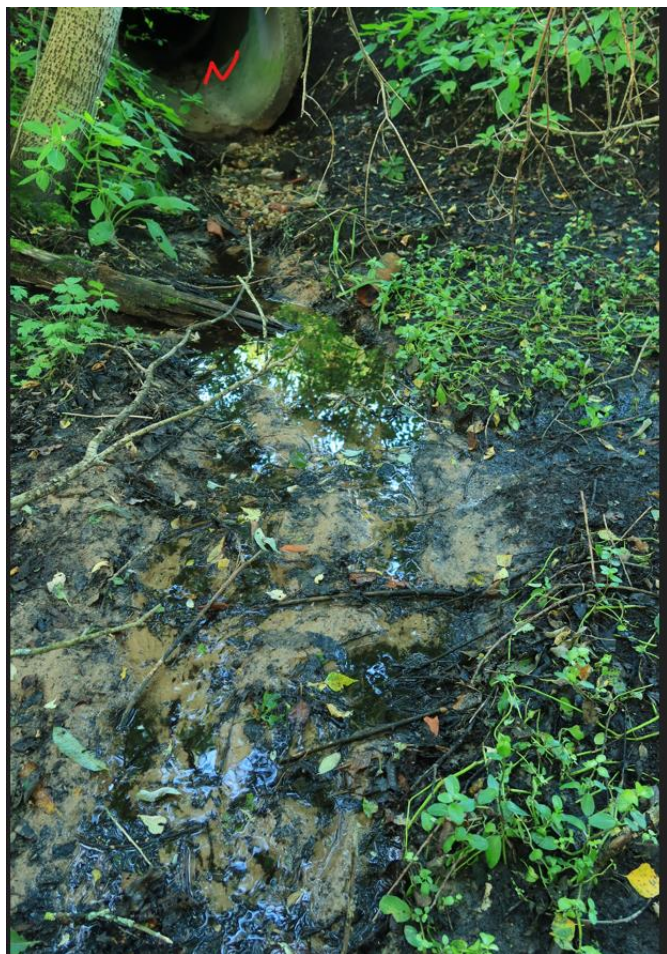
3. Ka läänepoolset truubi otsa polnud näha, oli sügav lomp:

4. Veidi vett nirises:

5. Põhjast suubuvast truubitorust ei tulnud vett. Truubi alt või eest alla 0,1 l/s nirises. Selgelt rohkem vett tuli lõuna poolt:

6. Tundus, et kraavi lääneküljel imbus mulla ja liiva piirilt vett piki kraavi juurde:

7. Kraavi otsas oli kaks kümmekonna cm läbimõõduga dreniotsa. Mõlemast nirises imevähe vett, aga kraavi põhjas nähtav nire sellest ikkagi moodustus:

8. Kümme-konna m laiune ja pooleteise meetri kõrgune koprapais. Vett nirises seest läbi, aga vesi seisis ka paisu all:

9. Nii läänest kui põhjast tulevad kraavi olid seisvat vett täis ning lemmled olid peal.

10. Suhteliselt väike nire kraavisüvendi põhjas, vooluhulk oli alla 1 l/s. Vesi oli selge ja liiv oli põhjas. SEC 480 $\mu\text{S}/\text{cm}$:

11. Samasugune nire, nagu eelmises punktis:

12. Endiselt nirises:

13. Meenutas allikaniret. Vool oli kiire, liiv põhjas, vesi selge, SEC 665 $\mu\text{S}/\text{cm}$. Ainult, et vesi oli soojavõitu 14,4°C:

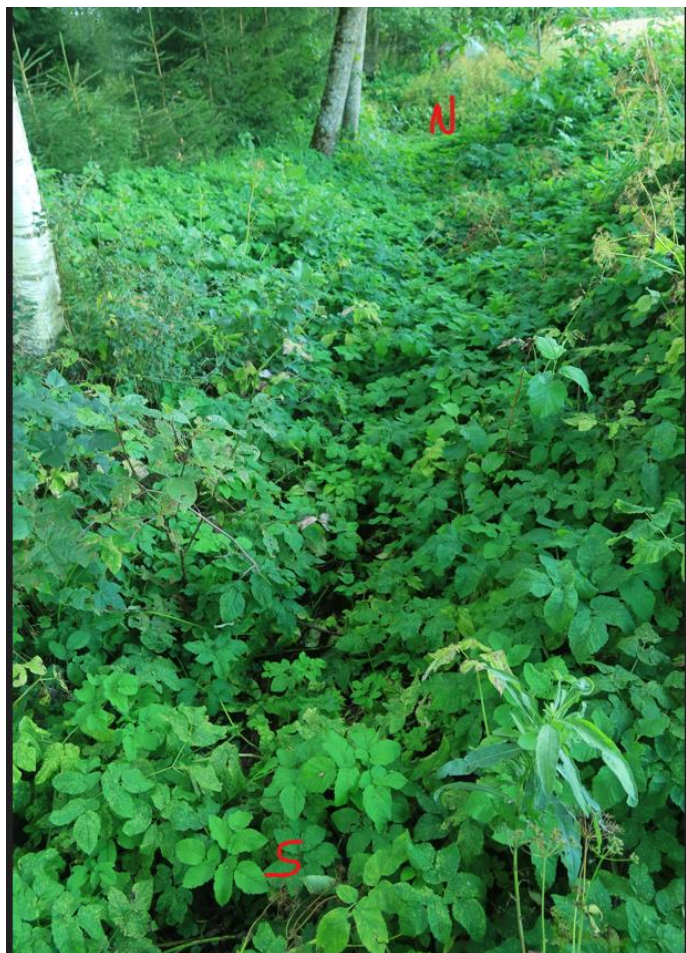

14. Dreeniots, millest voolas vett välja. Veevool algas siit. Lõuna pool oli kuiv, madal, naati täis kraav:

15. Kuiv, madal, naati täis kraav. Pole kindlasti oja:

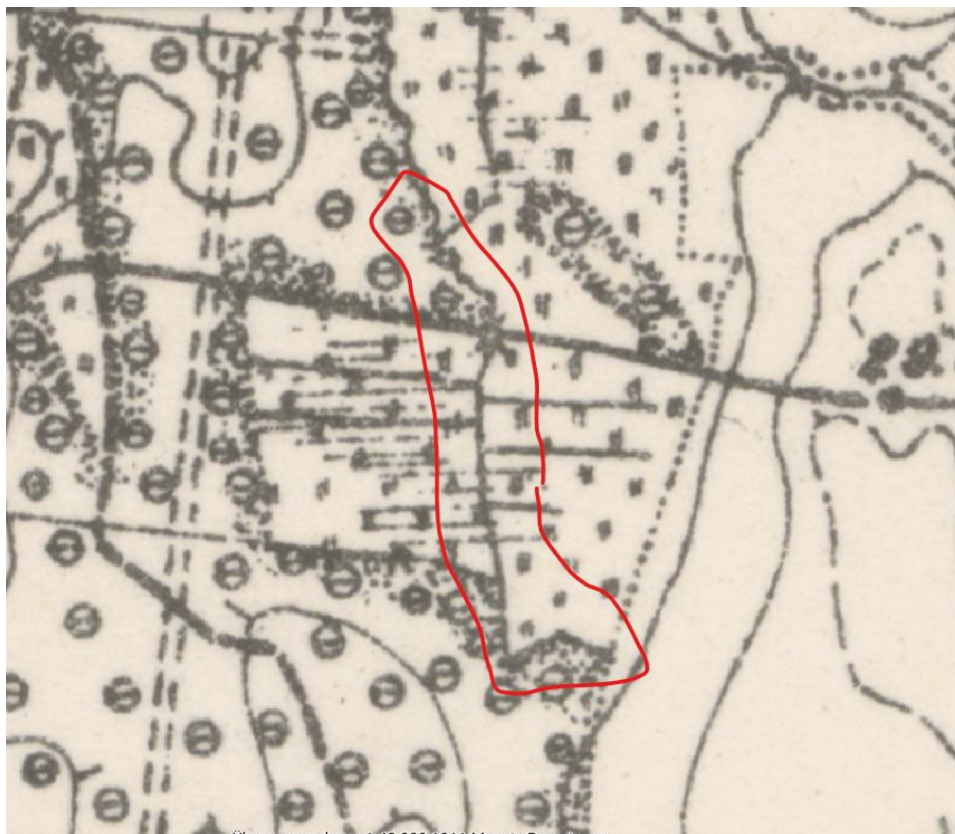

Olukord ajaloolistel kaartidel:

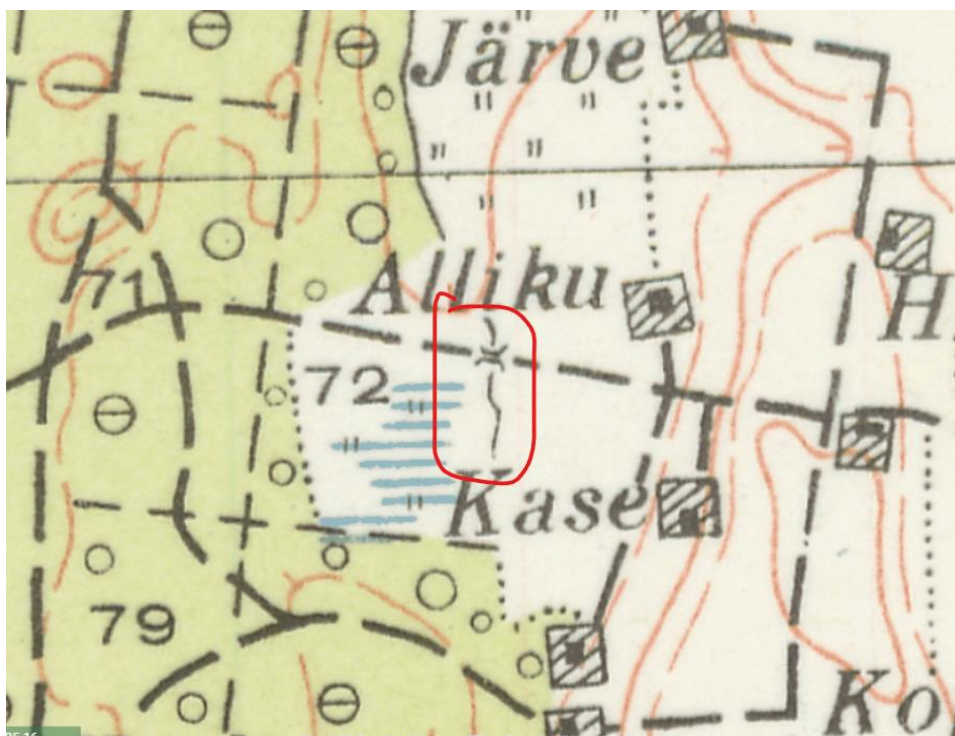
Rückeri Liivimaa kaardil on oja lähed kujutatud praegusest oluliselt põhja pool:

Verstasel kaardil on oja lähed kujutatud enam-vähem samas kohas, kus see praegu on, kuid punktide 11 ja 1 vahel kulges see toona otse põhja suunas. Punktist 11 ülesvoolu on juba verstasel kaardil kujutatud oja telg sirglõikudena:

EV 1:50 000 topokaardil on oja kujutatud lähtuma vaatluspunktide 11 ja 1 vahel asunud soolapilt. Praegune Marja talu kannab kaardil Alliku nime. Ilmselget looduslikku allikat paikvaatluse käigus piirkonnas aga ei tuvastatud. Võimalik, et vaatluspunktides 7 ja 14 olevatest dreeniotstest voolab välja kunagiste allikate maaparanduse käigus torudesse suunatud vesi:

Järeldused: Praegune Piigandi oja algus vaatluspunktis 15 pole kindlasti õigustatud, kuna sealt algab kuiv kraav. Maaparanduse käigus on oja lähteala ümber kujundatud, mistõttu kunagise algupärase lähte asukohta pole võimalik tuvastada. Ajaloaliste kaartide põhjal on oja lähtunud vaatluspunktist 1 lõuna poolt. Tänapäevasest situatsioonist lähtuvalt **oleks oja loogiliseks lähteks punktis 14 olev dreeniots.**